

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
української мови

Климович С.М.

« 28 » серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.3.5. СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА (СИНТАКСИС СКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ)

спеціальність 035 Філологія (українська мова і література)

факультет української філології та журналістики

2017-2018 навчальний рік

Робоча програма «Сучасна українська літературна мова» (Синтаксис складного речення)
для студентів за напрямом підготовки

6.020303. Філологія (Українська мова і література)*

Спеціалізації: документознавство, редагування освітніх видань, медіалінгвістика

Розробники: Карабута О.П., доцент, кандидат філологічних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української мови

Протокол від. « 28 » серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри української мови

Климович С.М.

(підпис)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 5,5	Галузь знань 01 Освіта 03 Гуманітарні науки 02.03. Гуманітарні науки	Нормативна		
семестр	Напрямок підготовки: 6.020303. Філологія (Українська мова і література)*	Рік підготовки		
7-й		4-й	4-й	
8-й		Семестр		
Загальна кількість годин – 165		7-й	7-й	
7-й		8-й	8-й	
8-й		Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 7-й – 4 8-й – 4 самостійної роботи студента – 6,5 7-й – 4 8-й – 9	Рівень вищої освіти: бакалавр	7-й	20	14
		8-й	18	10
			38	24
		Практичні, семінарські		
		7-й	16	8
		8-й	16	8
			32	16
		Лабораторні		
		Самостійна робота		
		7-й	9	23
		8-й	86	102
			95	125
		Вид контролю:		
		7-й	екзамен	екзамен
8-й	екзамен	екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 42 / 58 %

7-й – 80 / 20%

8-й – 28 / 72%

для заочної форми навчання – 24 / 76 %

7-й – 49 / 51 %

8-й – 15 / 85 %

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова» укладено для студентів-філологів відповідно до освітньо-професійної програми напряму підготовки 035 Філологія, 014 Середня освіта (Українська мова і література), 014 Середня освіта (Українська, англійська мова і література).

Предметом вивчення є сучасна українська літературна мова.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – поглибити знання студентів із синтаксису складного речення сучасної української літературної мови, сформувані в них розуміння складного речення не тільки з формально-граматичного погляду, а й з семантико-синтаксичного, допомогти їм ґрунтовно оволодіти новими трактуваннями мовних категорій, зокрема на позначення парадигм складного речення, як багатоаспектної синтаксичної одиниці, з'ясувати критерії класифікації і принципи аналізу моно- і поліпредикативних синтаксичних структур, висвітлити особливості української пунктуації.

Спрямувати студентів на розвиток лінгвістичного мислення; поглиблене засвоєння мовних законів і явищ, мовознавчої синтаксичної термінології, зіставляючи її з традиційною.

Теоретичні завдання курсу:

- формувати у майбутніх філологів творчий підхід до вивчення мовних явищ, мовно-ціннісні орієнтації;
- ознайомити з науковими засадами й основними положеннями синтаксису складного речення сучасної української літературної мови, зокрема класифікацію складносурядних, складнопідрядних і складних безсполучникових речень; різновиди складних речень із різними способами зв'язку між їх предикативними частинами.
- формувати у студентів систематизовані знання про розділові знаки; розуміння історичних етапів розвитку української пунктуації; вивчити граматичні, зокрема синтаксичні, мовностилістичні явища і тенденції;
- оволодіти різними аспектами і нюансами української мови;
- розвивати гуманітарно-філологічного мислення.

Практичні завдання курсу:

- сприяти виробленню у студентів навичок системного аналізу синтаксичних явищ, оволодінню граматичними, пунктуаційними та стилістичними нормами української літературної мови;
- робити повний синтаксичний аналіз складносурядних, складнопідрядних і складних безсполучникових речень;
- аналізувати багатокомпонентні складні речення і схематично зображати особливості їх будови;
- вміння класифікувати пунктограми за типом уживання, частотністю; удосконалення навиків із пунктуації;

- систематизувати аналіз усіх пунктограми української мови, з розмежуванням їх на обов'язкові, факультативні та індивідуально-авторські знаки;
- удосконалити вміння правильно розставляти розділові знаки та характеризувати умови їхнього використання в реченні;
- пояснювати пунктуацію в складних синтаксичних структурах.
- різнобічно коментувати чинні пунктуаційні норми сучасної української літературної мови.

Компетентності

Загальні компетентності:

- вільне володіння державною мовою в усній та писемній формах;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність працювати в команді;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Предметні компетентності:

- здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови в практиці навчання української мови;
- здатність вільно володіти сучасною українською літературною мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах;
- здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах;
- здатність інтерпретувати й зіставляти мовні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту;
- здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови виховувати національно свідомих громадян України.

Очікувані результати навчання

- знати основний теоретичний матеріал з курсу «Сучасна українська літературна мова»;
- сформувані у майбутніх філологів творчий підхід до вивчення мовних явищ, мовно-ціннісні орієнтації;
- знати граматичні та мовностилістичні явища і тенденції сучасної української літературної мови;
- виробити у студентів навички системного аналізу мовних явищ;

- оволодіти граматичними, пунктуаційними та стилістичними нормами української літературної мови;
- знати особливості української мови як державної, її комунікативно-соціальні функції;
- оперувати навичками володіння усним і писемним літературним мовленням;
- користуватися спеціальною довідковою літературою та словниками;
- використовувати лінгвістичну інтуїцію та дослідницькі здібності.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться для денної та заочної форми 165 годин або 5,5 кредитів ECTS.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Складне речення. Складне речення як синтаксична одиниця. Проблеми дослідження складного речення. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення. Поділ складних речень за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.

Складносурядні речення. Складносурядні елементарні речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядного речення.

Структурно-семантичні типи складносурядних речень, виділювані на основі єдності характеру синтаксичних зв'язків і семантичних відношень між компонентами. Засоби поєднання предикативних частин складносурядних речень. Складносурядні речення відкритої та закритої структур.

Складнопідрядні речення. Складнопідрядні елементарні речення. Синтаксичне значення понять «головна частина» та «підрядна частина». Функції сполучних слів і сполучників у складнопідрядному реченні. Вказівні слова як факультативні та обов'язкові компоненти в головній частині. Принципи класифікації складнопідрядних речень.

Структурно-семантичні типи складнопідрядних речень (розчленовані і нерозчленовані). Характеристика складнопідрядних речень у зв'язку з функцією підрядної частини.

Складнопідрядні речення нерозчленованої структури. Складнопідрядні речення з підрядними присубстантивно-атрибутивними. Роль займенниково-співвідносного зв'язку у формуванні структури складнопідрядного речення. Складнопідрядне речення з підрядним з'ясувальним. Формальні та семантичні принципи його внутрішньої диференціації.

Складнопідрядні речення розчленованої структури. Різновиди складнопідрядних речень із підрядними обставинними. Підрядні речення місця, часу. Складнопідрядні речення з підрядними способу дії, міри або ступеня, порівняльними. Складнопідрядні речення з підрядними причини, наслідку, з підрядною частиною умовною, допустовою.

Складнопідрядне речення з підрядним супровідним. Складнопідрядні речення із зіставними і пояснювальними відношеннями між предикативними частинами. Функціональне співвідношення другорядних членів речення та підрядних частин складнопідрядних речень.

Багатокомпонентні складнопідрядні речення. Речення з кількома підрядними частинами, різновиди зв'язку підрядних частин у їх межах. Складнопідрядні речення з неоднорідною та однорідною супідрядністю. Складнопідрядні речення з послідовною підрядністю.

Безсполучникові складні речення. Проблема статусу складних безсполучникових речень. Складні безсполучникові речення з однотипними частинами. Складні безсполучникові речення з різнотипними частинами.

Елементарні і неелементарні безсполучникові речення. Засоби синтаксичного зв'язку в безсполучниковому складному реченні. Роль

інтонації в організації безсполучникових речень. Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні.

Безсполучникові багатоконпонентні речення. Складносурядні багатоконпонентні речення. Питання про семантико-синтаксичне співвідношення між безсполучниковими і складносурядними та складнопідрядними реченнями. Структурно-семантичні типи безсполучникових речень.

Складні синтаксичні конструкції. Складні багатоконпонентні речення з різними типами зв'язку. Багатоконпонентне речення з сурядним і безсполучниковим зв'язком. Багатоконпонентне з підрядним і безсполучниковим зв'язком. Багатоконпонентне з сурядним, підрядним і безсполучниковим зв'язком. Багатоконпонентне з сурядним і підрядним зв'язком.

Період. Період у сучасній українській літературній мові, його структурні типи, особливості інтонації та пунктуації.

Конструкції з чужим мовленням. Засоби передачі чужого мовлення, співвідношення форм прямої та непрямої мови. Різні типи зв'язку прямої мови з непрямою (авторською).

Заміна прямої мови непрямою та навпаки. Невласне-пряма мова, її структурні особливості та застосування. Пунктуація в реченнях із прямою, непрямою та невластне-прямою мовою.

Цитата. Синтаксична будова.

Текст. Текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу. Функціонально-комунікативні різновиди текстів. Монологічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту. Діалогічне мовлення.

Складне синтаксичне ціле. Складне синтаксичне ціле як синтаксична одиниця і компонент тексту. Засоби зв'язку між компонентами складного синтаксичного цілого. Структурні типи складних синтаксичних цілих. Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту.

Основи української пунктуації. Принципи української пунктуації. Система розділових знаків. Структура речення та пунктуація. Інтонація речення та пунктуація. Огляд уживання розділових знаків у простому та складному реченнях. Використання засобів пунктуації для вираження емоційно-змістових відношень речення.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	л а б	ін д	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Складне речення. Складносурядне речення. Складнопірядне речення												
Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення.	11	1	2			1	4	1	1			2
Тема 2. Засоби зв'язку частин складного речення. Поділ складних речень за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.	11	1	2			1	4	1	1			2
Тема 3. Складносурядні речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядного речення.	4	2	1			1	4	1	1			2
Тема 4. Структурно-семантичні типи складносурядних речень, виділювані на основі єдності характеру синтаксичних зв'язків і семантичних відношень між компонентами.	4	2	1			1	4	1	1			2
Тема 5. Складносурядні речення відкритої та закритої структур.	2	2					4	1	1			2
Тема 6. Складнопірядні речення. Синтаксичне значення понять «головна частина» та «пірядна частина». Функції сполучних слів і сполучників у складнопірядному реченні. Вказівні слова як факультативні та обов'язкові компоненти в головній частині. Принципи класифікації складнопірядних речень.	5	2	2			1	4	1	1			2

Тема 7. Характеристика складнопідрядних речень у зв'язку з функцією підрядної частини. Роль займенниково-співвідносного зв'язку у формуванні структури складнопідрядного речення. Складнопідрядне речення з підрядним означальним.	5	2	2			1	3	1				2
Тема 8. Складнопідрядне речення з підрядним з'ясувальним. Синтаксична різноплановість складнопідрядного речення з підрядним з'ясувальним. Формальні та семантичні принципи його внутрішньої диференціації.	5	2	2			1	3	1				2
Тема 9. Різновиди складнопідрядних речень із підрядними обставинними. Підрядні речення місця, часу.	3	2	1				4	2				2
Тема 10. Складнопідрядні речення з підрядними способом дії, міри або ступеня, порівняльними.	4	2	1			1	5	2	1			2
Тема 11. Ускладнені (багатокомпонентні) складнопідрядні речення. Речення з кількома підрядними частинами, різновиди зв'язку підрядних частин у їх межах	5	2	2			1	6	2	1			3
Разом за змістовим модулем 1	45	20	16			9	45	14	8			23
Змістовий модуль 2.												
Безсполучникові складні речення. Багаточленні складні речення												
Тема 1. Безсполучникові складні речення. Засоби синтаксичного зв'язку в безсполучниковому складному реченні. Роль інтонації в організації безсполучникових речень.	18	3	2			1 3	19	2	1			16

Тема 2. Питання про семантико-синтаксичне співвідношення між безсполучниковими і складносурядними та складнопідрядними реченнями. Структурно-семантичні типи безсполучникових речень.	20	3	2			1 5	19	2	1			16
Тема 3. Складні речення з різними типами синтаксичного зв'язку.	25	4	6			1 5	28	2	2			21
Разом за змістовим модулем 2	63	10	10			4 3	63	6	4			53
Змістовий модуль 3. Складна синтаксична конструкція												
Тема 1. Період в українській мові, його структурні типи, особливості інтонації та пунктуації.	11	2	2			7	11	1	1			9
Тема 2. Засоби передачі чужого мовлення, співвідношення форм прямої та непрямої мови. Різні типи зв'язку прямої мови з непрямою (авторською).	9	2				7	12	1	1			10
Тема 3. Текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу. Функціонально-комунікативні різновиди текстів. Монологічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту. Діалогічне мовлення.	11	2	2			7	12	1	1			10
Тема 4. Складне синтаксичне ціле як синтаксична одиниця і компонент тексту. Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту.	11	2	2			7	12	1	1			10

Тема 5. Основи української пунктуації. Принципи української пунктуації. Система розділових знаків. Структура речення та пунктуація. Інтонація речення та пунктуація. Огляд уживання розділових знаків у простому та складному реченнях. Використання засобів пунктуації для вираження емоційно-змістових відношень речення.	15					15	10					10
Разом за змістовим модулем 3	57	8	6			43	57	4	4			49
Усього годин	165	38	32			95	165	24	16			125

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I змістовий модуль			
Складне речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год
1	Складне речення як синтаксична одиниця. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення.	Складне речення як синтаксична одиниця. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення. ССР і СПР. Сурядність і підрядність у складному реченні. Шляхи утворення складного речення.	2
2	Засоби зв'язку частин складного речення. Поділ складних речень за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.	Засоби зв'язку частин складного речення: сполучники, сполучні слова, інтонація, порядок частин, співвіднесеність форм дієслів-присудків. Поділ складного речення за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.	2
3	Складносурядні речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядного речення	Поняття про складносурядне речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами ССР: сполучники сурядності, інтонація, порядок частин, співвіднесеність форм дієслів-присудків.	2
4	Структурно-семантичні типи складносурядних речень, виділювані на основі єдності характеру синтаксичних зв'язків і семантичних відношень між компонентами.	Структурно-семантичні типи ССР: єднальні, розділові, зіставно-протиставні, градаційні, приєднувальні та пояснювально-приєднувальні відношення у ССР.	2
5	Складносурядні речення відкритої та закритої структур.	Ознака відкритості/закритості структурно-семантичних типів складносурядних речень.	2
6	Складнопідрядні речення. Синтаксичне значення понять «головна частина» та «підрядна частина». Функції сполучних слів і сполучників у складнопідрядному реченні. Вказівні слова як факультативні та обов'язкові компоненти в головній частині.	Загальні поняття про складнопідрядне речення. Основні засоби організації СПР: інтонації, сполучники підрядності, сполучні слова, співвідносні/вказівні слова. Структурно-семантичні типи СПР.	2
7	Характеристика складнопідрядних речень	Структурно-семантичні особливості складнопідрядного речення з підрядною	2

	у зв'язку з функцією підрядної частини. Роль займенниково-співвідносного зв'язку у формуванні структури складнопідрядного речення. Складнопідрядне речення з підрядним означальним.	присубстантивно-атрибутивною частиною: власне атрибутивна та атрибутивно-поширювальна. Особливий різновид СПР нерозчленованої структури з підрядною займенниково-співвідносною частиною.	
8	Складнопідрядне речення з підрядним з'ясувальним. Синтаксична різноплановість складнопідрядного речення з підрядним з'ясувальним. Формальні та семантичні принципи його внутрішньої диференціації.	Складнопідрядне речення з підрядною з'ясувальною частиною, в яких головна предикативна частина характеризується смисловою і структурною неповнотою, а підрядна, розкриваючи зміст певного слова в головній, компенсує цю неповноту. Смилова та структурна незавершеність головної частини речення.	2
9	Різновиди складнопідрядних речень із підрядними обставинними. Підрядні речення місця, часу.	Складнопідрядні речення розчленованої структури. Різновиди складнопідрядних речень із підрядними обставинними. Особливості СПР із підрядними місця і часу.	2
10	Складнопідрядні речення з підрядними способу дії, міри або ступеня, порівняльними.	Складнопідрядні речення способу дії, міри, порівняльні. Проміжний характер цих речень. Особливості значеннєвих відношень і граматичних зв'язків між частинами таких складнопідрядного речень.	2
11	Багатокомпонентні складнопідрядні речення. Речення з кількома підрядними частинами, різновиди зв'язку підрядних частин у їх межах.	Загальна характеристика складнопідрядних багаточленних речень. Складнопідрядні багаточленні речення з послідовною підрядністю. Складнопідрядні багаточленні речення з супідрядністю.	4
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Складне речення як синтаксична одиниця. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення.	Визначення простих і складних речень у тексті, аналізуючи їх суттєві відмінності.	1
2	Складні речення за основними засобами зв'язку.	Визначення сурядного та підрядного зв'язку між частинами складного речення. Аналіз засобів вираження граматичних зв'язків у складному реченні.	1
3	Засоби вираження синтаксичних зв'язків змістових відношень між частинами	Спостереження значеннєвих відношень між частинами складносурядного речення. Вправи на розмежування простих речень з	2

	складносурядного речення. Аналіз структури складносурядних речень	однорідними присудками та складносурядних речень .Визначення складносурядних речень відкритої та закритої структур.	
4	Визначення значеннєвих відношень і граматичних зв'язків між частинами складнопідрядного речення. Виділення сполучників і сполучних слів у підрядних реченнях.	Аналіз значеннєвих відношень і граматичних зв'язків між частинами складнопідрядного речення. Особливості розрізнення сполучників і сполучних слів у підрядних реченнях.	2
7	Аналіз складнопідрядних речень із підрядним означальними. Пунктуаційні вправи.	Характеристика складнопідрядних речення у зв'язку з функцією підрядних частин. Складнопідрядне речення з підрядним означальним, характеристика значеннєвих відношень та засобів зв'язку. Складнопідрядні присубстативно-атрибутивні	1
8	Аналіз складнопідрядних займенниково-співвідносних речень. Робота з навчальними текстами	Характеристика складнопідрядних речення у зв'язку з функцією підрядних частин, роль займенниково-співвідносного зв'язку у формуванні структури складнопідрядного речення. Складнопідрядні займенниково-означальні речення.	1
9	Аналіз складнопідрядних з підрядними з'ясувальними, характеристика значеннєвих відношень та засобів зв'язку в них. Вправи на розрізнення складнопідрядних означальних і складнопідрядних з'ясувальних речень.	Синтаксичний аналіз складнопідрядних речень з підрядними з'ясувальними. Особливості складнопідрядних означальних і складнопідрядних з'ясувальних речень.	2
11	Аналіз складнопідрядних речень із підрядними обставинними місця та часу	Особливості складнопідрядних речень із обставинними місця та часу. Заміна підрядних речень відокремленими членами речення. Пунктуаційні вправи.	1
12	Аналіз складнопідрядних речень з підрядними способу дії, міри та ступеня, порівняльними. Пунктуаційні вправи.	Особливості складнопідрядних речень із обставинними способу дії, міри і ступеня. Вправи на розрізнення цих типів речень і підрядних порівняльних.	1
14	Аналіз складнопідрядних речень із кількома підрядними.	Розгляд історії вивчення складнопідрядних речень із кількома підрядними у синтаксичній науці. Загальна	

	Відображення структурно-значеннєвих особливостей складнопідрядних речень у схемах.	характеристика складнопідрядних речень із кількома підрядними. Різновиди ускладнених складнопідрядних речень. Спостереження будови багаточленних складнопідрядних речень. Пунктуаційні вправи.	
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Загальна характеристика складного речення. Класифікація складних речень	Проаналізувати, як виявляється: сурядність і підрядність у складному реченні; безсполучниковий зв'язок частин складного речення та способи вираження синтаксичних відношень між частинами складного речення	1
2	Пунктуація у складних реченнях різних типів	Аналіз вживання коми в складних реченнях різних типів; крапка з комою в складних реченнях різних типів; тире в складних реченнях різних типів.	0,5
3	Складносурядні речення з приєднувальними сполучниками	Аналіз семантичних відношень у складносурядному приєднувальному реченні та засобів зв'язку частин складносурядного речення із приєднувальними сполучниками.	0,5
4	Синонімічність і антонімічність сполучників сурядності	Аналіз складносурядних речень із синонімічними та антонімічними сполучниками сурядності.	0,5
5	Розрізнення складносурядних речень і простих з однорідними членами	Аналіз спільних ознак між предикативними частинами складносурядного речення і однорідними членами в простому реченні та засобів розмежування складносурядних речень і простих речень з однорідними членами.	1
6	Принципи класифікації складнопідрядних речень	Аналіз складнопідрядних речень за логіко-граматичним, формально-граматичним і структурно-семантичним принципом. Функціональне співвідношення другорядних членів речення та підрядних частин складнопідрядних речень.	1
7	Співвідношення форм дієслів-присудків головної частини у складнопідрядному реченні	Аналіз співвідношення форм дієслів-присудків як засобу зв'язку предикативних частин у складнопідрядних реченнях; Визначення граматичних засобів зв'язку між частинами складнопідрядного речення.	0,5
8	Складнопідрядні речення з ознаками нерозчленованих і розчленованих конструкцій	Аналіз складнопідрядних речень нерозчленованої структури та складнопідрядних речень розчленованої структури.	1

9	Складнопідрядні речення з підрядними причини, наслідку, допустовими, умовними, мети.	Повний синтаксичний аналіз обставинних речень з підрядними причини, допустовими, наслідковими, умовними та мети. Заміна підрядних речень відокремленими членами.	1
10	Складнопідрядні речення з підрядною частиною супровідною, зіставними і пояснювальними відношеннями.	Аналіз складнопідрядних речень із підрядною частиною супровідною, зіставними і пояснювальними відношеннями.	1
11	Складнопідрядні речення, що поєднують у собі супідрядність і послідовну підрядність.	Аналіз складнопідрядних речень, що поєднують у собі супідрядність і послідовну підрядність. Відображення структурно-значеннєвих особливостей ускладнених складнопідрядних речень у схемах.	1

II змістовий модуль			
Безсполучникові складні речення.			
Багаточленні складні речення			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год
1	Безсполучникові складні речення. Засоби синтаксичного зв'язку в безсполучниковому складному реченні. Роль інтонації в організації безсполучникових речень.	Загальні відомості про безсполучникові складні речення. Інтонації переліку, зіставлення-протиставлення, зумовленості, пояснення в організації безсполучникового речення Засоби зв'язку в безсполучниковому складному реченні: співвідношення видо-часових і модальних форм предикативних частин, порядок розташування частин, лексико-граматичні засоби (наявність у першій частині вказівних і пояснювальних співвідношення видо-часових і модальних форм предикативних частин, порядок розташування частин, лексико-граматичні засоби (наявність у першій частині вказівних і пояснювальних слів, неповнота першої частини.	4
2	Питання про семантико-синтаксичне співвідношення між безсполучниковими і складносурядними та складнопідрядними реченнями. Структурно-семантичні	Питання про семантико-синтаксичні співвідношення між безсполучниковими і складносурядними та складнопідрядними реченнями: безсполучникове складносурядні речення, безсполучникове складнопідрядне речення, безсполучникове речення з недиференційованим синтаксичним зв'язком між частинами.	2

	типи безсполучникових речень.	Структурно-семантичні типи безсполучникових речень: речення з однотипними предикативними частинами речення та речення з різнотипними предикативними частинами.	
3	Складні речення з різними типами синтаксичного зв'язку.	Загальна характеристика багатокомпонентного складного речення з різними видами зв'язку. Багатокомпонентне речення з сурядним і безсполучниковим зв'язком. Багатокомпонентне з підрядним і безсполучниковим зв'язком.	4
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Аналіз складних безсполучникових речень. Визначення значеннєвих відношень між частинами безсполучникових складних речень та способів вираження цих відношень	Загальна характеристика складних безсполучникових речень. Засоби зв'язку в складних безсполучникових реченнях. . Спостереження ролі інтонації в організації безсполучникових речень. Визначення значеннєвих відношень між частинами складних безсполучникових речень та способи вираження цих відношень. Складні безсполучникові речення з однотипними і різнотипними частинами	2
2	Добирання складних безсполучникових речень різного типу з текстів різної стильової приналежності. Пунктуаційні вправи.	Класифікація складних безсполучникових речень за характером синтаксичних відношень між предикативними частинами.. Синтаксичний зв'язок між предикативними частинами безсполучникових речень.	4
3	Аналіз будови складних речень із різними видами зв'язку: із сурядним і підрядним сполучниковим зв'язком; із сполучниковим і безсполучниковим зв'язком. Робота з текстами різної стильової приналежності.	Історія вивчення багатокомпонентних складних речень із різними типами синтаксичного зв'язку. Різновиди складних синтаксичних конструкцій, характер поєднання предикативних частин у них. Складні синтаксичні конструкції з безсполучниковим зв'язком і підрядним. . Складні синтаксичні конструкції з безсполучниковим зв'язком і сурядним.	4
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Види безсполучникових складних речень.	Прогнозовані складні безсполучникові речення, характер синтаксичних відношень у них. Непрогнозовані складні безсполучникові речення. Синтаксичний зв'язок між предикативними частинами цих речень. Вивчення складних безсполучникових речень у школі. Розділові знаки в складних	23

		безсполучникових реченнях.	
2	Багатокомпонентні складні речення з різними видами синтаксичного зв'язку. Засоби зв'язку між компонентами складної синтаксичної конструкції.	Аналіз багатокомпонентних складних речень із сурядним і підрядним зв'язком. Багатокомпонентне з сурядним, підрядним і безсполучниковим зв'язком. Добирання складних речень різного типу з текстів різної стильової приналежності. Синтаксичний аналіз речень із різними типами синтаксичного зв'язку.	20

III змістовий модуль			
Складна синтаксична конструкція			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год
1	Період в українській мові, його структурні типи, особливості інтонації та пунктуації.	Аналіз структурних і комунікативних властивостей періоду. Період у науковому стилі. Періодична мова публіцистики. Особливості періоду в художньому мовленні. Період у прозовому творі.	2
2	Засоби передачі чужого мовлення. Різні типи зв'язку прямої мови з непрямою (авторською).	Пряма, непряма і невласне пряма мова. Різні типи прямої мови з непрямою. Заміна прямої мови непрямою та навпаки. Невласне пряма мова, її структурні особливості та застосування. Розділові знаки в реченнях із прямою, непрямою і невласне прямою мовою.	2
3	Текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу. Функціонально-комунікативні різновиди текстів. Монологічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту. Діалогічне мовлення.	Питання про текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу. Питання про текстоутворюючі одиниці. Монологічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту. Діалогічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту.	3
4	Складне синтаксичне ціле як синтаксична одиниця і компонент тексту. Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту.	Питання про складне синтаксичне ціле як синтаксичну одиницю і компонент тексту. Засоби зв'язку речень у складному синтаксичному цілому. Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту. Поняття про дискурс. Типи дискурсів (теле- і радіо дискурси, газетний, театральний, кіно дискурс, літературний,	3

		рекламний, релігійний, політичний)	
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Структурні особливості періоду. Спостереження пунктуації та інтонації в реченнях цього типу.	Засоби граматичного зв'язку предикативних частин періоду.	2
2	Засоби передачі чужого мовлення. Різні типи зв'язку прямої мови з непрямою (авторською).	Аналіз речень із прямою, непрямою і невласне прямою мовою. Різні типи прямої мови з непрямою. Заміна прямої мови непрямою та навпаки. Невласне пряма мова, її структурні особливості та застосування. Розділові знаки в реченнях із прямою, непрямою і невласне прямою мовою.	2
3	Аналіз структурних і значеннєвих взаємозв'язків між поєднанням речень, складним синтаксичним цілим, абзацом і закінченим текстом.	Аналіз способів зв'язку між реченнями, що входять до складного синтаксичного цілого. Аналіз структурних і значеннєвих взаємовідношень між поєднанням речень, складним синтаксичним цілим, абзацом і закінченим текстом.	6
4	Виділення найголовніших принципів текстотворення, аналіз їх конкретних проявів на прикладі окремих текстів стильової приналежності.	Аналіз конкретних проявів найголовніших принципів текстотворення на прикладі окремих текстів. Повний синтаксичний аналіз тексту.	6
5	Контрольна робота загальнолінгвістичного характеру (комплексний аналіз тексту).	Комплексний аналіз тексту: буквенно-фонетичний, словотворчий, морфемний, орфографічний, пунктуаційний.	2
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Жанрова своєрідність періоду.	Аналіз структурних і комунікативних особливостей періоду у різних жанрах	5
2	Аналіз засобів передачі чужого мовлення, співвідношення форм прямої та прямої мови..	Спостереження різних типів зв'язку прямої мови з непрямою. Заміна прямої мови непрямою і навпаки. Синтаксичний аналіз речень із прямою мовою	5
3	Основи української пунктуації. Система розділових знаків.	Історія становлення української пунктуації. Принципи української пунктуації. Основні тенденції в уживанні розділових знаків. Синтаксичні одиниці та пунктограми. Призначення розділових знаків.	13
4	Найголовніші правила пунктуації.	Характеристика та класифікація пунктограм за способом уживання, повторюваністю, функціональним призначенням, за відповідністю	15

		загальноприйнятим пунктуаційним нормам, варіантністю тощо.	
5	Структура речення та пунктуація. Інтонація речення та пунктуація.	Комунікативний аспект аналізу речення та пунктограми. Інтонаційний принцип уживання розділових знаків.	5
6	Повний синтаксичний аналіз тексту. Загальний аналіз системи розділових знаків і її співвідношення з комунікативними та формальними ознаками речень різного типу.	Загальний аналіз системи розділових знаків і її співвідношення з комунікативними та формальними ознаками речень різного типу.	5

Заочна форма навчання

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I змістовий модуль
Складне речення. Складносурядне речення. Складнопірядне речення
Лекційний модуль

№ п/п	Тема	План	Год
1	Складне речення як синтаксична одиниця. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення.	Складне речення як синтаксична одиниця. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення. ССР і СПР. Сурядність і підрядність у складному реченні. Шляхи утворення складного речення.	2
2	Засоби зв'язку частин складного речення. Поділ складних речень за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.	Засоби зв'язку частин складного речення: сполучники, сполучні слова, інтонація, порядок частин, співвіднесеність форм дієслів-присудків. Поділ складного речення за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.	1
3	Складносурядні речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядного речення	Поняття про складносурядне речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами ССР: сполучники сурядності, інтонація, порядок частин, співвіднесеність форм дієслів-присудків.	1
4	Структурно-семантичні типи складносурядних речень, виділені на основі єдності характеру синтаксичних зв'язків і семантичних відношень між компонентами.	Структурно-семантичні типи ССР: єдальні, розділові, зіставно-протиставні, градаційні, приєднувальні та пояснювально-приєднувальні відношення у ССР.	1
5	Складносурядні речення відкритої та закритої структур.	Ознака відкритості/закритості структурно-семантичних типів складносурядних речень.	1
6	Складнопідрядні речення. Синтаксичне значення понять «головна частина» та «підрядна частина». Функції сполучних слів і сполучників у складнопідрядному реченні. Вказівні слова як факультативні та обов'язкові компоненти в головній частині.	Загальні поняття про складнопідрядне речення. Основні засоби організації СПР: інтонації, сполучники підрядності, сполучні слова, співвідносні/вказівні слова. Структурно-семантичні типи СПР.	2
7	Характеристика складнопідрядних речень у зв'язку з функцією підрядної частини. Роль займенниково-співвідносного зв'язку у формуванні структури складнопідрядного	Структурно-семантичні особливості складнопідрядного речення з підрядною присубстантивно-атрибутивною частиною: власне атрибутивна та атрибутивно-поширювальна. Особливий різновид СПР нерозчленованої структури з підрядною займенниково-співвідносною частиною.	2

	речення. Складнопірядне речення з пірядним означальним.		
8	Складнопірядне речення з пірядним з'ясувальним. Синтаксична різноплановість складнопірядного речення з пірядним з'ясувальним. Формальні та семантичні принципи його внутрішньої диференціації.	Складнопірядне речення з пірядною з'ясувальною частиною, в яких головна предикативна частина характеризується смисловою і структурною неповнотою, а пірядна, розкриваючи зміст певного слова в головній, компенсує цю неповноту. Смислова та структурна незавершеність головної частини речення.	2
9	Ускладнені (багатокомпонентні) складнопірядні речення. Речення з кількома пірядними частинами, різновиди зв'язку пірядних частин у їх межах.	Загальна характеристика складнопірядних багаточленних речень. Складнопірядні багаточленні речення з послідовною пірядністю. Складнопірядні багаточленні речення з супірядністю.	2
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Складне речення як синтаксична одиниця. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення.	Визначення простих і складних речень у тексті, аналізуючи їх суттєві відмінності.	1
2	Складні речення за основними засобами зв'язку.	Визначення сурядного та пірядного зв'язку між частинами складного речення. Аналіз засобів вираження граматичних зв'язків у складному реченні.	1
3	Визначення значеннєвих відношень і граматичних зв'язків між частинами складнопірядного речення. Виділення сполучників і сполучних слів у пірядних реченнях.	Аналіз значеннєвих відношень і граматичних зв'язків між частинами складнопірядного речення. Особливості розрізнення сполучників і сполучних слів у пірядних реченнях.	2
4	Аналіз складнопірядних речень із кількома пірядними. Відображення структурно-значеннєвих особливостей складнопірядних речень у схемах.	Розгляд історії вивчення складнопірядних речень із кількома пірядними у синтаксичній науці. Загальна характеристика складнопірядних речень із кількома пірядними. Різновиди ускладнених складнопірядних речень. Спостереження будови багаточленних складнопірядних речень. Пунктуаційні вправи.	2
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	

1	Загальна характеристика складного речення. Класифікація складних речень	Проаналізувати, як виявляється: сурядність і підрядність у складному реченні; безсполучниковий зв'язок частин складного речення та способи вираження синтаксичних відношень між частинами складного речення	1
2	Пунктуація у складних реченнях різних типів	Аналіз вживання коми в складних реченнях різних типів; крапка з комою в складних реченнях різних типів; тире в складних реченнях різних типів.	1
3	Складносурядні речення з приєднувальними сполучниками	Аналіз семантичних відношень у складносурядному приєднувальному реченні та засобів зв'язку частин складносурядного речення із приєднувальними сполучниками.	1
4	Синонімічність і антонімічність сполучників сурядності	Аналіз складносурядних речень із синонімічними та антонімічними сполучниками сурядності.	1
5	Розрізнення складносурядних речень і простих з однорідними членами	Аналіз спільних ознак між предикативними частинами складносурядного речення і однорідними членами в простому реченні та засобів розмежування складносурядних речень і простих речень з однорідними членами.	1
6	Принципи класифікації складнопідрядних речень	Аналіз складнопідрядних речень за логіко-граматичним, формально-граматичним і структурно-семантичним принципом. Функціональне співвідношення другорядних членів речення та підрядних частин складнопідрядних речень.	1
7	Складнопідрядні речення з ознаками нерозчленованих і розчленованих конструкцій	Аналіз складнопідрядних речень нерозчленованої структури та складнопідрядних речень розчленованої структури.	1
8	Складнопідрядні речення з підрядними причини, наслідку, допустовими, умовними, мети.	Повний синтаксичний аналіз обставинних речень з підрядними причини, допустовими, наслідковими, умовними та мети. Заміна підрядних речень відокремленими членами.	1
9	Складнопідрядні речення з підрядною частиною супровідною, зіставними і пояснювальними відношеннями.	Аналіз складнопідрядних речень із підрядною частиною супровідною, зіставними і пояснювальними відношеннями.	1
10	Складнопідрядні речення, що поєднують у собі супідрядність і послідовну підрядність.	Аналіз складнопідрядних речень, що поєднують у собі супідрядність і послідовну підрядність. Відображення структурно-значенневих особливостей ускладнених складнопідрядних речень у	1

	схемах.	
--	---------	--

II змістовий модуль Безсполучникові складні речення. Багаточленні складні речення			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год .
1	Безсполучникові складні речення. Засоби синтаксичного зв'язку в безсполучниковому складному реченні. Роль інтонації в організації безсполучникових речень.	Загальні відомості про безсполучникові складні речення. Інтонації переліку, зіставлення-протиставлення, зумовленості, пояснення в організації безсполучникового речення Засоби зв'язку в безсполучниковому складному реченні: співвідношення видо-часових і модальних форм предикативних частин, порядок розташування частин, лексико-граматичні засоби (наявність у першій частині вказівних і пояснювальних співвідношення видо-часових і модальних форм предикативних частин, порядок розташування частин, лексико-граматичні засоби (наявність у першій частині вказівних і пояснювальних слів, неповнота першої частини.	2
2	Складні речення з різними типами синтаксичного зв'язку.	Загальна характеристика багатокомпонентного складного речення з різними видами зв'язку. Багатокомпонентне речення з сурядним і безсполучниковим зв'язком. Багатокомпонентне з підрядним і безсполучниковим зв'язком.	4
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Аналіз складних безсполучникових речень. Визначення значеннєвих відношень між частинами безсполучникових складних речень та способів вираження цих відношень	Загальна характеристика складних безсполучникових речень. Засоби зв'язку в складних безсполучникових реченнях. . Спостереження ролі інтонації в організації безсполучникових речень. Визначення значеннєвих відношень між частинами складних безсполучникових речень та способи вираження цих відношень. Складні безсполучникові речення з однотипними і різнотипними частинами	1
2	Добирання складних безсполучникових речень різного типу з текстів різної стильової приналежності. Пунктуаційні вправи.	Класифікація складних безсполучникових речень за характером синтаксичних відношень між предикативними частинами.. Синтаксичний зв'язок між предикативними частинами безсполучникових речень.	1

3	Аналіз будови складних речень із різними видами зв'язку: із сурядним і підрядним сполучниковим зв'язком; із сполучниковим і безсполучниковим зв'язком. Робота з текстами різної стильової приналежності.	Історія вивчення багатокомпонентних складних речень із різними типами синтаксичного зв'язку. Різновиди складних синтаксичних конструкцій, характер поєднання предикативних частин у них. Складні синтаксичні конструкції з безсполучниковим зв'язком і підрядним. Складні синтаксичні конструкції з безсполучниковим зв'язком і сурядним.	2
---	--	---	---

Модуль самостійної роботи

	Тема	Види і форми роботи	
1	Види безсполучникових складних речень.	Прогнозовані складні безсполучникові речення, характер синтаксичних відношень у них. Непрогнозовані складні безсполучникові речення. Синтаксичний зв'язок між предикативними частинами цих речень. Вивчення складних безсполучникових речень у школі. Розділові знаки в складних безсполучникових реченнях.	15
2	Питання про семантико-синтаксичне співвідношення між безсполучниковими і складносурядними та складнопідрядними реченнями. Структурно-семантичні типи безсполучникових речень.	Питання про семантико-синтаксичні співвідношення між безсполучниковими і складносурядними та складнопідрядними реченнями: безсполучникове складносурядні речення, безсполучникове складнопідрядне речення, безсполучникове речення з недиференційованим синтаксичним зв'язком між частинами. Структурно-семантичні типи безсполучникових речень: речення з однотипними предикативними частинами речення та речення з різнотипними предикативними частинами.	15
2	Багатокомпонентні складні речення з різними видами синтаксичного зв'язку. Засоби зв'язку між компонентами складної синтаксичної конструкції.	Аналіз багатокомпонентних складних речень із сурядним і підрядним зв'язком. Багатокомпонентне з сурядним, підрядним і безсполучниковим зв'язком. Добирання складних речень різного типу з текстів різної стильової приналежності. Синтаксичний аналіз речень із різними типами синтаксичного зв'язку.	20

III змістовий модуль

Складна синтаксична конструкція

Лекційний модуль

№	Тема	План	Год
			.

п/п			
1	Період в українській мові, його структурні типи, особливості інтонації та пунктуації.	Аналіз структурних і комунікативних властивостей періоду. Структурні типи періоду. Засоби граматичного зв'язку предикативних частин періоду. Структурні типи періоду	1
2	Засоби передачі чужого мовлення. Різні типи зв'язку прямої мови з непрямою (авторською).	Пряма, непряма і невласне пряма мова. Різні типи прямої мови з непрямою. Заміна прямої мови непрямою та навпаки. Невласне пряма мова, її структурні особливості та застосування. Розділові знаки в реченнях із прямою, непрямою і невласною прямою мовою.	1
3	Текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу. Функціонально-комунікативні різновиди текстів.	Питання про текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу. Питання про текстоутворюючі одиниці.	1
4	Складне синтаксичне ціле як синтаксична одиниця і компонент тексту. Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту.	Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту. Поняття про дискурс. Типи дискурсів (теле- і радіо дискурси, газетний, театральний, кіно дискурс, літературний, рекламний, релігійний, політичний).	2
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Структурні особливості періоду. Спостереження пунктуації та інтонації в реченнях цього типу.	Аналіз структурних і комунікативних особливостей періоду у різних жанрах. Засоби граматичного зв'язку предикативних частин періоду.	2
2	Аналіз структурних і значенневих взаємозв'язків між поєднанням речень, складним синтаксичним цілим, абзацом і закінченим текстом. Виділення найголовніших принципів текстотворення, аналіз їх конкретних проявів на прикладі окремих текстів стильової приналежності.	Аналіз способів зв'язку між реченнями, що входять до складного синтаксичного цілого. Аналіз структурних і значенневих взаємовідношень між поєднанням речень, складним синтаксичним цілим, абзацом і закінченим текстом. Аналіз конкретних проявів найголовніших принципів текстотворення на прикладі окремих текстів. Повний синтаксичний аналіз тексту.	2
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Період у сучасній українській літературній мові	Жанрова своєрідність періоду.	10

2	Аналіз засобів передачі чужого мовлення, співвідношення форм прямої та непрямой мови..	Спостереження різних типів зв'язку прямої мови з непрямою. Заміна прямої мови непрямою і навпаки. Синтаксичний аналіз речень із прямою мовою	10
3	Складне синтаксичне ціле	Засоби зв'язку речень у складному синтаксичному цілому	10
4	Монологічне та діалогічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту.	Монологічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту. Діалогічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту.	10
5	Основи української пунктуації. Система розділових знаків.	Історія становлення української пунктуації. Принципи української пунктуації. Основні тенденції в уживанні розділових знаків. Синтаксичні одиниці та пунктограми. Призначення розділових знаків.	10
6	Найголовніші правила пунктуації.	Характеристика та класифікація пунктограм за способом уживання, повторюваністю, функціональним призначенням, за відповідністю загальноприйнятим пунктуаційним нормам, варіантністю: кома як найчастотніша пунктограма в реченні. Аргументація вживання коми пунктуаційними правилами. Кома в простому реченні. Кома в складному реченні. Пунктограма «тире». Аргументація вживання розділового знака пунктуаційними правилами. Тире в простому та складному реченні. Відмінність «тире» та «дефісу». Пунктограма «двокрапка». Аргументація вживання розділового знака пунктуаційними правилами. Двокрапка у простому та складному реченні. Пунктограми «крапка з комою», «дужки». Пунктограми «крапка», «трикрапка», «знак оклику», «знак питання», «лапки» «знак покликів».	10
7	Повний синтаксичний аналіз тексту. Загальний аналіз системи розділових знаків і її співвідношення з комунікативними та формальними ознаками речень різного типу.	Загальний аналіз системи розділових знаків і її співвідношення з комунікативними та формальними ознаками речень різного типу.	7

Методи навчання

У сучасному розвитку української освіти важливу роль відіграють методи, які забезпечують не лише системно-структурний підхід до мови, а й посилюють комунікативний, когнітивно-аксіологічний аспекти формування україномовної особистості.

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

Для формування професійної компетентності важливими є як традиційні, так і нетрадиційні методи. Широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу:

- 1) метод проблемного навчання, що реалізується через систему прийомів: постановка проблемного питання (завдання), створення проблемної ситуації та її аналіз, висловлення припущень, встановлення зв'язків між явищами, аналіз, зіставлення їх і перевірка доказів, формування висновків, узагальнень;
- 2) пояснювально-ілюстративний метод;
- 3) репродуктивний метод;
- 4) частково-пошуковий;
- 5) метод вправ;
- 6) навчальні дискусії;
- 7) дослідницький метод (стимулювання творчої діяльності студентів, формування умінь самостійно набувати знання, досліджувати мовні явища, робити висновки, застосовувати набуті знання на практиці);
- 8) метод лінгвістичного коментаря;
- 9) метод програмованого навчання.

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

- **ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ** – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.
- Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.
- **МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ** проводиться на останньому занятті модуля. Тривалість виконання модульних контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.
- Форми проведення модульних контролів під час вивчення дисципліни «Синтаксис складного речення»:
- **ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ** з дисципліни «Синтаксис складного речення» передбачена така форма семестрового контролю, як екзамен, який проводиться у кінці семестру.
- **Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів** відбувається за такою шкалою:

Бали	Рівень знань	Результат
90-100 A	відмінно	зараховано
82-89 B	дуже добре	зараховано
74-81 C	добре	зараховано
64-73 D	задовільно	зараховано
60-63 E	задовільно	зараховано
35-59 FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34 F	незадовільно	не зараховано

КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ

Розподіл балів, які отримують студенти (для заліку/екзамену)

I семестр

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий тест (письмова контрольна робота/екзамен)	Сума
I змістовий модуль 30 балів	II змістовий модуль 20 балів	50 балів	100 балів
Складне речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення	Безсполучникові складні речення. Багаточленні складні речення		

II семестр

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий тест (письмова контрольна робота/екзамен)	Сума
III змістовий модуль 50 балів		50 балів	100 балів
Складна синтаксична конструкція			

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Критерії оцінювання семестрового контролю

Система контролю якості навчального процесу та критерії оцінок, які використовуються у Херсонському державному університеті, чіткі. Метою контролю є оцінка якості організації та проведення навчально-виховного процесу і його кінцевих результатів, а також подальше вдосконалення форм і методів роботи.

Семестрові экзамени складаються студентами у період екзаменаційних сесій згідно з розкладом, який затверджується **деканом факультету**.

Враховуючи акумулюючий принцип оцінювання навчальних досягнень студента, підсумковий семестровий контроль засвоєння студентом навчального матеріалу визначається як інтегрована оцінка засвоєння всіх змістовних модулів за семестр без проведення обов'язкового семестрового екзамену.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, ситуаційні завдання тощо, що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу.

Оцінювання семестрового екзаменаційного контролю здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до затверджених **університетом** критеріїв оцінювання за національною шкалою: «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно», «Не допущено». Одночасно оцінювання проводиться за шкалою трансферних оцінок ECTS («A», «B», «C», «D», «E», «FX», «F»).

Переведення балів з кредитного модуля до оцінок за національною шкалою та ECTS здійснюється відповідно:

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	
A	100-90	5	відмінно
B	89-83	4	дуже добре
C	81-74		добре
D	73-64	3	задовільно
E	63-60		достатньо
FX	59-35	2	незадовільно
F	34-1		

Шкала ECTS ґрунтується на рейтингу здобувачів вищої освіти у складі потоку/курсу:

- здобувачам вищої освіти, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати ґрунтовні відповіді на всі питання курсу, орієнтуються у проблемних питаннях дисципліни, опанували рекомендовану літературу та виявили добрі знання додаткової літератури виставляють **оцінку А**. При цьому оцінку – **100 балів**, як виняток, можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність у науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;
- здобувачам вищої освіти, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати повні відповіді на теоретичні запитання, проте допустили неточності, опанували рекомендовану літературу та виявили добрі знання додаткової літератури ставлять **оцінку В**;
- здобувачам вищої освіти, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, можуть дати повні відповіді на теоретичні запитання, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, опанували рекомендовану літературу та виявили добрі знання додаткової літератури ставлять **оцінку С**;
- здобувачам вищої освіти, які показали задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні, дають неточні відповіді на теоретичні запитання й допускають помилки, не виявили знань додаткової літератури ставлять **оцінку D**;
- здобувачам вищої освіти, які виявили мінімально достатній рівень знань із дисципліни, необхідний для продовження навчання, дають неточні та/або часткові відповіді на теоретичні запитання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника та не виявили знань додаткової літератури ставлять **оцінку E**;
- здобувачі вищої освіти, які не дають відповідей на теоретичні запитання, відповідають тільки частково на окремі питання, не виявляли знань основної та додаткової літератури з предмету ставлять **оцінку FX**;
- здобувачі вищої освіти, які не дають відповідей на теоретичні запитання, не відповідають на окремі питання, не виявили знань основної та додаткової літератури з предмету ставлять **оцінку F**;
- здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні **оцінки FX** або **F**, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і при **оцінці FX** повторно перескласти підсумковий контроль, а при **оцінці F** пройти повторний курс вивчення дисципліни зі складанням підсумкового контролю.

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок **FX** та **F** у шкалі **ECTS**, у балах та національній шкалі визначається вченими радою факультету або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: екзаменаційний тест

Мета тестового контролю:

Структура тесту

Тест складається з 30 завдань, за які студент може набрати 46 тестових балів.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 23 до 46 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 22 тестових балів, тест не зараховується.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Оцінка «відмінно» – студент дав не менше 90% правильних відповідей.

Оцінка «добре» – студент дав не менше 70% правильних відповідей.

Оцінка «задовільно» – студент дав не менше 50% правильних відповідей.

Оцінка «незадовільно» – студент дав менше 50% правильних відповідей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
46	100	А відмінно	22	59	FX Незадовільно
45	97		21	56	
44	95		20	52	
43	93		19	49	
42	91		18	45	
41	89	В добре	17	42	
40	86		16	38	
39	84		15	35	
38	82		14	34	
37	80	С добре	13	29	
36	78		12	26	
35	76		11	23	
34	74		10	21	
33	72		9	19	
32	71		8	17	
31	69	D задовільно	7	15	
30	67		6	13	
29	67		5	10	
28	65		4	8	
27	64	E задовільно	3	6	
26	63		2	4	
25	62		1	2	
24	61		0	1	
23	60				

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: заліковий тест

Мета тестового контролю:

Структура тесту

Тест складається з 50 завдань, за які студент може набрати 75 тестових балів.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 38 до 75 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 37 тестових балів, тест не зараховується.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Оцінка «відмінно» – студент дав не менше 90% правильних відповідей.

Оцінка «добре» – студент дав не менше 70% правильних відповідей.

Оцінка «задовільно» – студент дав не менше 50% правильних відповідей.

Оцінка «незадовільно» – студент дав менше 50% правильних відповідей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
75	100	А відмінно	37	59	FX незадовільно
74	98		36	48	
73	97		35	46	
72	96		34	45	
71	94		33	44	
70	93		32	42	
69	92		31	41	
68	90		30	40	
67	89	В добре	29	39	
66	88		28	38	
65	86		27	37	
64	85		26	34	
63	84		25	33	
62	82		24	32	
61	81	С добре	23	30	
60	80		22	29	
59	78		21	28	
58	77		20	26	
57	76		19	25	
56	74		D задовільно	18	24
55	73	17		22	
54	72	16		21	
53	73	15		20	
52	70	14		18	
51	68	13		17	
50	70	12		16	
49	68	11		14	
48	66	10		13	
47	65	9		12	
46	64	8	10		
45	63	E	7	9	

44	62	задовільно	6	8
43	61		5	6
42	60		4	5
41	63		3	4
40	62		2	2
39	61		1	1
38	60			

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

1	2	3
Рівень, шкала ECTS, оцінка	Теоретична підготовка	Практичні вміння й навички
Високий, А (відмінно) 100 – 90 балів	Відповідь студента логічно правильно побудована, вичерпна, що відповідає змісту питання; він виявляє вміння вмотивувувати власне бачення аналізованих питань, покликаючись на думки вчених. Студент опрацював рекомендовану до теми наукову літературу й питання, відведені на самостійне вивчення. Відповідь його зв'язна, послідовна й аргументована.	Студент демонструє вміння підтверджувати теоретичний виклад матеріалу прикладами; вміння працювати з науковою літературою, робити правильні висновки. Самостійно виконує завдання різного рівня складності.
Вище середнього, В (дуже добре) 89-83 бали	Відповідь студента повна й аргументована, спирається на праці дослідників. Студент знає весь обсяг запропонованого в темі матеріалу, проте помиляється у неprinципових моментах у викладі теорії. Він ознайомився з основною рекомендованою літературою, опрацював питання, винесені на самостійне вивчення. Відповідь його логічна, викладена правильною літературною мовою.	Під час відповіді студент аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами та демонструє вміння працювати з науковою літературою. Самостійно виконує завдання різного рівня складності. Може припускатися окремих неprinципових помилок.
Середній, С (добре) 81-74 бали	Студент висвітлює різні точки зору на обговорювану тему. Демонструючи знання повного обсягу матеріалу, студент може помилятися в окремих питаннях. Опрацювавши рекомендовану літературу, може допускати помилки у значимості того чи іншого джерела. Додаткові питання допомагають йому висловити думку. Не завжди дотримується логіки викладу, хоч і вільно орієнтується у матеріалі, але інколи припускається одиничних помилок. Студент володіє усним і письмовим мовленням.	Під час відповіді студент переважно аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами та демонструє вміння працювати з науковою літературою. Самостійно виконує завдання різного рівня складності. Припускається окремих помилок.
Достатній, Д (задовільно) 73-64 бали	Відповідь студента неповна і недостатньо аргументована. Студент опрацював питання, що пропонуються на самостійне опрацювання, лише частково. Матеріал студентом засвоєно на рівні переказування, вивчене відтворює не завжди логічно і послідовно, але не губиться при необхідності навести приклад. Знає стандартні дефініції. У мові викладу трапляються окремі граматичні і стилістичні помилки.	Під час відповіді студент мало аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами. Під час виконання різної складності завдань, студент користується зразком (інструкцією). Виконує завдання з помилками; робить висновки.

<p>Достатній, E (задовільно) 63-60 бали</p>	<p>Відповідь студента неповна і мало аргументована. Студент опрацював питання, що пропонуються на самостійне опрацювання, лише частково. Матеріал студентом засвоєно на рівні невпевненого переказування, вивчене відтворює не послідовно. Знає стандартні дефініції Він засвоїв частину матеріалу теми, але ці знання мають несистемний характер. У мові викладу є граматичні і стилістичні помилки.</p>	<p>Під час відповіді студент аргументує теоретичний виклад матеріалу поодинокими конкретними прикладами. Під час виконання різної складності завдань, студент користується зразком (інструкцією). Виконує завдання з багатьма помилками; робить висновки, але не розуміє уповні мету роботи.</p>
<p>Початковий, FX (незадовільно) 59-35 балів</p>	<p>У студента відсутні знання матеріалу з теми. Він частково відповідає на поставлені запитання, але сам не спроможний викласти теоретичний матеріал. Студент не опрацював матеріал, що пропонується на самостійне вивчення; необізнаний з рекомендованою літературою. У його мовленні часто трапляються граматичні помилки, відчувається брак достатнього словникового запасу.</p>	<p>Студент не демонструє вміння наводити конкретні приклади. Не може самостійно виконати завдання та зробити висновки.</p>
<p>Початковий F (незадовільно) 34-1 бал</p>	<p>Студент повністю не знає матеріал теми</p>	<p>Студент не демонструє вміння та навички.</p>

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

1	2	3
Рівень, шкала ECTS, оцінка	Теоретична підготовка	Практичні вміння й навички
<p>Високий, A (відмінно) 100 – 90 балів</p>	<p>Студент повно і всебічно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і може аргументовано її доводити</p>	<p>Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені належним чином</p>
<p>Вище середнього, B (дуже добре) 89-83 бали</p>	<p>Загалом студент повно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє належні знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак недостатньо аргументовано її доводить</p>	<p>Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені належним чином, проте трапляються поодинокі помилки у виконанні завдань</p>
<p>Середній, C (добре)</p>	<p>Студент розкриває винесені для самостійного опрацювання питання,</p>	<p>Усі види практичних завдань виконані та оформлені</p>

81-74 бали	оперує поняттями і термінологією, демонструє знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак не може її довести	належним чином, проте допущено помилки у виконанні завдань
Достатній, Д (задовільно) 73-64 бали	Студент розкриває не всі питання, винесені для самостійного опрацювання, невпевнено оперує поняттями і термінологією, демонструє знання більшості джерел	Студент припускається помилок при виконанні практичних завдань, завдання не оформлені належним чином, деякі завдання не виконані
Достатній, Е (задовільно) 63-60 бали	Студент розкриває окремі питання, винесені для самостійного опрацювання, недостатньо розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно	Студент виконав лише 50% завдань, винесених на самостійне опрацювання, допустив помилки при їх оформленні
Початковий, FX (незадовільно) 59-35 балів	Студент у загальних рисах розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, не розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно	Студент виконав лише окремі завдання, винесені на самостійне опрацювання, не дотримався вимог при їх оформленні.
Початковий F (незадовільно) 34-1 бал	Студент повністю не знає матеріал винесений на самостійне опрацювання	Студент не виконав завдання, винесені на самостійне опрацювання

Критерії оцінювання виконання студентами контрольних робіт

A 5 (відмінно) 100 – 90 балів	Студент ґрунтовне засвоїв програмний матеріал, повністю та правильно, без помилок виконав усі завдання контрольної роботи; робота оформлена належним чином (відсоток правильних відповідей 86 – 100 %)
B 4 (добре) 89-83 бали	Студент правильно та повністю виконав завдання контрольної роботи, проте допустив незначні помилки, деякі неточності; робота оформлена належним чином (відсоток правильних відповідей 79 – 85 %)
C 4 (добре) 82-74 бали	Студент повністю, однак з деякими помилками виконав завдання контрольної роботи; допустив неточності при виконанні завдань, робота оформлена в довільному порядку (відсоток правильних відповідей 71 – 78%)
D 3 (задовільно) 73-64 бали	Студент не повністю виконав завдання контрольної роботи, допустив помилки при виконанні, наявні деякі неточності при виконанні роботи, що свідчать про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу (відсоток правильних відповідей 64 – 70 %)
E 3 (задовільно) 63-60 балів	Студент виконав лише половину завдань контрольної роботи або виконав повністю, однак допустив значні помилки, що свідчать про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу (відсоток правильних відповідей 56 – 63 %)
F X 2, 1 (незадовільно) 59-1 бал	Студент не виконав завдання контрольної роботи або виконав із суттєвими помилками, що свідчать про повне незнання

	теоретичного матеріалу (відсоток правильних відповідей 27 – 55 %; 0 – 26%)
--	--

Критерії оцінювання курсових робіт

Оцінка курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка складається з двох частин:

- 1) виконання курсової роботи (до 70 балів);
- 2) захисту (до 30 балів).

A (відмінно) 90-100 балів	Студент показав глибокі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова роботи; оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки; дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження; виконав роботу грамотно літературною українською мовою; оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, тверде і впевнено відповів на запитання членів комісії.
B, C (добре) 74-89 балів	Студент показав досить високі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова роботи; оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури; дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; виконав роботу грамотно літературною українською мовою, але допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки; оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.
D, E (задовільно) 60-73 бали	Студент показав достатні теоретичні знання з тієї дисципліни (дисциплін), з якої виконується дана робота: в основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності; не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження, або обґрунтувати їх; допускає помилки в оформленні роботи та її науково-довідкового апарату; допускає численні граматичні та стилістичні помилки: на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії.
F (незадовільно)) менше 60 балів	На захисті студент проявив повне незнання досліджуваної проблеми, не зумів задовільно відповісти на поставлені питання, що свідчить про несамотійне виконання курсової роботи.

Критерії оцінювання випускних робіт

Оцінка кваліфікаційної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка складається з двох частин:

- 1) виконання роботи (до 70 балів);
- 2) захисту (до 30 балів).

<p>A (відмінно) 90-100 балів</p>	<p>Студент виконав роботу самостійно, на високому науково-теоретичному рівні, яка відбиває глибокі теоретичні знання і практичні навички випускника, його здатність до професійної діяльності як фахівця з міжнародних відносин; оволодів навичками науково-дослідної роботи у збиранні і систематизації даних, їх обробки, осмислення, систематично викладу, формулювання висновків; показав критичне ставлення до джерел і літератури, ввів елементи наукової новизни, сформулював власні пропозиції і практичні рекомендації; грамотно оформив кваліфікаційну роботу; написав роботу грамотно, українською літературною мовою, не допускаючи орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок; продемонстрував глибокі знання теми дослідження, впевнено відповів на запитання членів комісії.</p>
<p>B, C (добре) 74-89 балів</p>	<p>Студент виконав роботу самостійно, на належному науково-теоретичному рівні, яка відбиває достатньо високі теоретичні знання і практичні навички випускника, його здатність до професійної діяльності як фахівця з міжнародних відносин; оволодів навичками науково-дослідної роботи у збиранні і систематизації даних, їх обробки, творчого осмислення, систематично викладу, формулювання висновків, допускає незначні порушення логічності й систематичності викладу; ввів елементи наукової новизни, однак не може в достатній мірі проаналізувати літературу і джерела з досліджуваної теми, сформулював власні пропозиції і практичні рекомендації; з дотриманням вимог держстандарту оформив кваліфікаційну роботу, але допустив при цьому 2-3 помилки чи неточності; написав роботу грамотно, українською літературною мовою, допускаючи при цьому поодинокі орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки; на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.</p>
<p>D, E (задовільно) 60-73 бали</p>	<p>Студент виконав роботу самостійно, на достатньому науково-теоретичному рівні, яка відбиває теоретичні знання і практичні навички випускника, його здатність до професійної діяльності як фахівця з міжнародних відносин; оволодів навичками науково-дослідної роботи у збиранні і систематизації даних, їх обробки, осмислення, систематично викладу, формулювання висновків, але допускає порушення логічності й систематичності викладу, некритичного ставлення до документів і матеріалів; допустив ряд помилок при оформленні роботи та її науково-довідкового апарату з відхиленням від вимог держстандарту; написав роботу українською літературною мовою, але допустив у ній велику кількість русизмів, орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок; на захисті продемонстрував неглибокі знання теми дослідження, не зумів відповісти на окремі запитання членів комісії.</p>
<p>F (незадовільно)) менше 60 балів</p>	<p>Студент абсолютно не орієнтується в роботі, не може відповісти на жодне запитання членів комісії, або виявиться, що робота є плагіатом.</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Анікеєнко Ю. А. Функціонально-семантичні параметри експлікаторів розділових відношень зі значенням черговості та сумніву, непевності. *Наукові праці: науково-методичний журнал*. Вип. 260. Т. 272. *Філологія. Мовознавство*. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. С. 11–16.
2. Бевзенко С. П., Литвин Л. П., Семеренко Г. В. Сучасна українська мова. К.: Вища школа, 2005. 270 с.
3. Бурячок А. Крапка. Кома. Крапка з комою. Тире. Двокрапка. *Українська мова: Енциклопедія*. – К., 2000. С. 521.
4. Вихованець І. Р. Прийменникова система української мови. К.: Наукова думка, 1980. 288 с.
5. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови. К.: Пульсари, 2004. 400 с.
6. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Семантико-синтаксична структура речення. К.: Наукова думка, 1983. 219 с.
7. Вихованець І. Р. З українського синтаксису і граматичної термінології. *Ucrainica II. Současná ukrainistika. Problémy jazyka, literatury a kultury. Sborník článků*. 1. Část. Olomouc, 2006. S. 31-36.
8. Вінтонів М. О. Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви. Донецьк: Донецький нац. ун-т, 2013. 327 с.
9. Глазова О. П. Українська пунктуація. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004. 252 с.
10. Городенська К. Г. Сполучники української літературної мови: Монографія. К., Інститут української мови: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 208 с.
11. Грипас Н. Я. Структура складного речення в сучасній українській літературній мові. Кам'янець-Подільський: Вид-во Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету, 2001. 112 с.
12. Грищенко А. П., Мацько Л. І., Плющ М. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова: Підручник. К.: Вища школа, 2002. 439 с.
13. Гуйванюк Н. В., Кобилянська М.Ф. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис: Лабораторний практикум. К.: Вища школа, 1989. 254 с.
14. Гуйванюк Н. В., Кульбабська О. В. Складні ускладнені речення: Теоретично-практичний блок. Чернівці: Рута, 2003. 145 с.
15. Довідник з українського правопису. За ред. І. Вихованця. – Діал, 2006. – 118, [1] с.
16. Дорошенко С. І. Наукові простори: [вибр. праці]. Харків: Нове слово, 2009. 488 с.
17. Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови. К.: ВЦ «Академія», 2010. 384 с.

18. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії. Донецьк: ДонНУ, 2006. 335 с.
19. Загнітко А. П. Теоретична граматика української мови. Синтаксис. Донецьк: ДонНУ, 2001. 662 с.
20. Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису. Донецьк: ДонНУ, 2007. 294 с.
21. Загнітко А. П. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с.
22. Загнітко А. П. Теоретична граматика сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. 992 с.
23. Караман С. О., Караман О. В., Плющ М. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова. К.: Літера ЛДТ, 2011. 560 с.
24. Караман С. О., Караман О. В., Дика Н. М. Сучасна українська літературна мова. К.: КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2009. 179 с.
25. Караман С. О., Караман О. В., Плющ М. Я. та ін. Принципи української пунктуації ін. К.: Літера, 2011. 560 с.
26. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української мови. К.: Либідь, 1995. 312 с.
27. Ковальчук Н. Функціонально-комунікативний підхід до вивчення пунктуації. *Лінгвістичні студії*: збірник наукових праць. Донецьк: ДонНУ, 2009. Вип. 19. С. 319-324.
28. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій. Луцьк: РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2004. 393 с.
29. Мойсієнко А. К., Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис. К.: Знання, 2010. 374 с.
30. Огієнко І. Нариси з історії української мови: система українського правопису: Популярно-науковий курс з історичним освітленням. – Варшава, 1927. VIII, 216 с.
31. Ожоган В. М. Синтаксис української мови. К.: Освіта України, 2010. 332 с.
32. Олійник О. Б., Шинкарук В. Д., Гребницький Г. М. Граматики української мови. К.: Кондор, 2007. 544 с.
33. Пещак М. М. Комунікативний синтаксис. К.: Довіра, 2000. 150 с.
34. Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова. К.: Вища школа, 2003. 287 с.
35. Савченко І. С. Способи реалізації функціонально-стилістичного принципу української пунктуації. *Українська мова і література в школі*. 2013. №6. С. 30-32.
36. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля. К., 2010. 844 с.
37. Сучасна українська літературна мова / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін. К.: Либідь, 2001. 400 с.
38. Сучасна українська мова / А. К. Мойсієнка. К.: Знання, 2013. 238 с.
39. Тихоша В., Олексенко В., Гайдученко Г., Нагіна В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Київ: Українське видавництво, 2009. 287 с.

40. Українська мова. Енциклопедія. К.: Українська енциклопедія, 2007. 856 с.
41. Христіанінова Р. О. Складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. К.: Інститут української мови: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 368 с.
42. Шинкарук В. Д. Категорії модусу і диктуму у структурі речення. Чернівці: Рута, 2002. 271 с.
43. Шкарбан Т. М. Структурні типи й стилістичні можливості складних конструкцій із п'ятикомпонентною однорідною супідрядністю. *Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії*. Рівне:[б. в.], 2005. Вип. 13. С. 67-70.
44. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. К.: ВЦ «Академія», 2010. 408 с.
45. Яцимірська М. Т. Сучасна українська мова: Пунктуація. Львів: ЛНУ, 2002. 286 с.

Допоміжна література

1. Вихованець І. Р. Морфологічні категорії? Словотвірні? Чи граматичні міжрівневі? *Актуальні проблеми українського словотвору*. Івано-Франківськ: Плай, 2002. С. 13-18.
2. Глушкова Г. Складносурядні речення фразеологізованої структури. *Лінгвістичні студії*. Вип. 6. Донецьк: ДонДУ, 2000. С.11-17.
3. Городенська К. Граматичні норми української літературної мови і сучасна практика професійної спільноти. *Дивослово*. 2017. № 04 (721). С. 40-45.
4. Городенська К. Граматичні питання. *Дивослово*. 2013. № 10 (679). С. 52.
5. Городенська К. Г. Синтаксичні засади категорійного словотвору. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія*. Вінниця. 2000. Вип. 2. С. 6-9.
6. Городенська К. Г. Сполучникова спеціалізована й транспозиційна реалізація семантико-синтаксичних відношень у складнопідрядних реченнях. *Науковий вісник Чернівецького університету. Слов'янська філологія*. Чернівці: Рута, 2007. Вип. 321-322. С. 73-77.
7. Городенська К. Г. Функціонально-категорійна граматики української мови. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*. Херсон: Вид-во ХДУ, 2005. Вип. II. С. 92-97.
8. Грицина В. Прийменники в офіційно-діловому та науковому мовленні. *Дивослово*. 2014. № 06 (687). С. 37-39.
9. Дорошенко С. Два уточнення до класифікації безсполучникових складних речень. *Мовознавство*. 2014. № 1. С.71-76.
10. Дякова Т. Семантичні типи протиставних відношень у складних

реченнях зі сполучниками але, проте, однак (на матеріалі текстів науково-технічних періодичних видань). *Лінгвістичні студії*. Вип. 11. Донецьк: ДонНУ, 2003. Ч. 1. С. 129-135.

11. Завальнюк І. Нові семантико-стилістичні вияви складнопідрядних речень в українських газетних текстах початку ХХІ ст. *Мовознавство*. 2009. № 6. С.42-50.
12. Мірченко М. Категорія сурядності. *Українська мова*. 2002. № 4. С.80-90.
13. Теклюк В. Вивчення складних речень з різними типами зв'язку. *Дивослово*. №12. 2004. С.25-27.
14. Шипнівська О. Визначення синтаксично неоднозначних конструкцій в україномовному тексті. *Мовознавство*. 2013. № 4. С. 67-76.
15. Шульжук К. Ф. Аспекти дослідження складного речення. *Сучасна філологія. Проблеми, пошуки, знахідки*. Рівне, 2005. Вип. 3. С. 40-44.

Інтернет-ресурси

1. Безпояско О. К. та ін. Граматика української мови. Морфологія URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001030>.
2. Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В.М. Граматика української мови. Морфологія. URL: <http://freelib.in.ua/load/78-1-0-5345>.
3. Вихованець І., Городенська К. Теоретична морфологія української мови URL: http://ukrknyga.at.ua/load/vikhovanec_i_gorodenska_k_teoretichna_morfologija_ukrajinskoji_movi/4-1-0-1777.
4. Загнітко А. П. Теоретична граматики сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк, 1996. URL: http://litmisto.org.ua/?page_id=15.
5. Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису: Монографія. Вид. 2-ге, виправл. і доп. Донецьк: Дон НУ. 2007. 294 с. URL: http://www.ukrajinistika.edu.rs/preuzimanje/zagnitko_a_teorija_suchasnog_o_sintaksisu.pdf
6. Загнітко А. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с. URL: http://www.ukrajinistika.edu.rs/preuzimanje/UKR_sintaksis.pdf
7. Мойсієнко А. К. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис. К.: Знання, 2011 URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=REF&P21DBN=REF&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S2

[1CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%9C%D0%BE%D0%B9%D1%81%D1%96%D1%94%D0%BD](#)

8. Розділові знаки (підкатегорії пунктуації) // <http://uk.wikipedia.org/wiki>
9. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. К.: Academia, 2004. 356 с.
URL:
<http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/939/1/SUM.pdf>

Зміни та доповнення до робочої програми

_____ н.р.

Протокол № ___ від «___» _____ р. Протокол № ___ від «___» _____ р.

Завідувач кафедри _____ Голова НМР факультету _____

_____ н.р.

Протокол № ___ від «___» _____ р. Протокол № ___ від «___» _____ р.

Завідувач кафедри _____ Голова НМР факультету _____

